

Bouwstenen voor het Centrumeiland

Het was zo'n heerlijke plek om met de hond te wandelen. Of om in de zomer op een beschut plekje naakt te recreëren. Oeverwaluwen nestelden er. Nu wordt de grond er bouwrijp gemaakt. IJburg II is in ontwikkeling. Drie toekomstscenario's voor het Centrumeiland dienen als opmaat tot verdere planvorming.

TEKST: LIENEKE KOORNSTRA FOTO: KEES HOOGVEEEN

151 mensen reageerden op de oproep van het architectuurcentrum ARCAM om met een idee te komen voor de inrichting van IJburg II. Aan van alles werd gedacht: betaalbaar wonen, duurzaamheid, bezinning, de laatste rustplaats, groen, kinderen, senioren, honden, zelfvoorzienend, olifantsgras, kippen, cultuur, het recyclen van de Fyra tot studentenwoningen, festivals, schapen, zen, winkelen, kerk + moskee + synagoge in één. ARCAM herleidde al die ideeën tot drie scenario's en stelde aan de hand hiervan drie teams samen, respectievelijk Team 1 Hard Core Duurzaamheid - Groenland, Team 2 Stranddorp en Team 3 Eiland voor 0-99 jarigen.

Golven

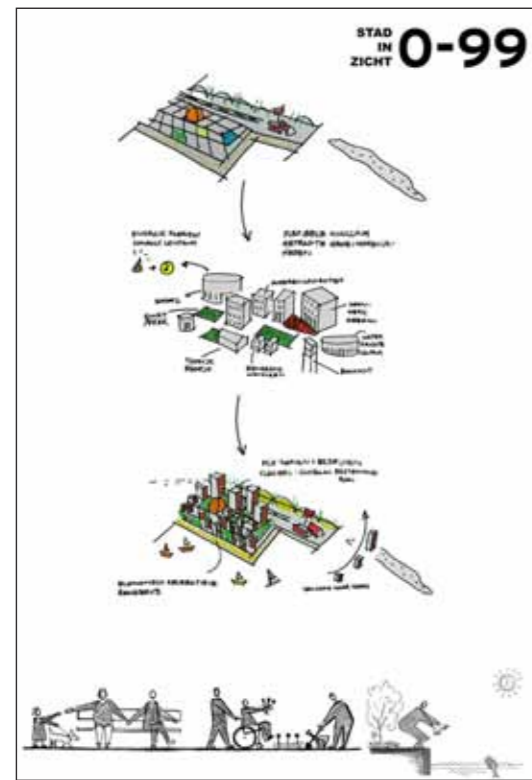
'Vanaf het begin was het al duidelijk dat geen van de scenario's één op één zou worden overgenomen', vertelt Frank van Zwieten (Team Stranddorp). 'Maar roependen in de woestijn zullen wij beslist niet zijn. Aandacht voor de menselijke maat is evenzeer voor de gemeente een issue. Alle drie de scenario's gaan uit van minder versterking, minder verharding. Dat alleen al zorgt voor een andersoortige sfeer. Ook is er in alle scenario's aandacht voor duurzaamheid en recreatie. Alle teams maken een connectie met het water. Wij denken daarbij tevens aan een ontwikkeling in golven en meegaan met de stroom. De eerste golf staat voor vestiging van kleinschalige initiatieven.' In het scenario Stranddorp wordt het als volgt omschreven: 'De golven van ontwikkeling over het eiland laten spoelen. De golven brengen de vernieuwing. De golven spoelen ook weg wat tijdelijk was. Wat succesvol is blijft. En langzaam aan ontstaat dat wat mensen willen: een levende stad, een plek voor iedereen.'

Gezellig

Jeroen van der Zant (Team 0-99) haakt erop in: 'Het Centrumeiland kan op die manier een creatieve broedplaats zijn. Sommige initiatieven zullen sneuvelen, andere krijgen draagvlak en worden permanent. Wijken moet je niet top down plannen, maar door de burgers zelf laten bouwen vanuit hun eigen netwerken, liefst met hun eigen handen. Dat levert vitale gemeenschappen op, waarin mensen elkaar vinden in gedeelde belangen.' Frank vult aan: 'Kleine initiatieven maken een wijk gezellig. Daarmee kan worden gestart zodra de (verlengde) Pampuslaan er ligt.' Jeroen: 'Particulier ondernemerschap moet hier echt alle kansen krijgen.'

Zelfvoorzienend

In alle drie de scenario's is zelfvoorzienend wonen een issue. 'Er zijn veel manieren om duurzaam en zelfvoorzienend te ontwikkelen', zegt Janneke Verwey (Team Groenland). 'Het plaatsen van zonnepanelen is er maar één van. Regenwater kan worden opgevangen, huizen kunnen hun water zuiveren via een circulaire huishouding. In de openbare ruimte kan eetbaar groen worden geplant. Groente-, fruit- en tuinafval composteren we centraal en gebruiken we voor in de moestuinen.' Janneke wijst erop dat menselijke mest ook waardevolle grondstoffen bevat. Team 0-99 schetst in haar scenario eenzelfde beeld: 'Ontlasting en organisch afval zijn, naast zon en wind, de grondstoffen voor de lokale energieproductie.' Janneke: 'Bij zelfvoorzienend wonen hoeft aansluiting op bijvoorbeeld riolering er niet

De drie inzendingen voor de invulling van IJburg II.

De werkzaamheden voor de inrichting van IJburg II, het Centrumeiland, zijn begonnen. Op de kop van het eiland verrijst het IJburgse strand en is plek voor de strandtent Blijburg.

'Langzaam aan ontstaat dat wat mensen willen: een levende stad, een plek voor iedereen'

eens meer aan te pas te komen! 'De gemeente zal principiële keuzes moeten maken als ze wil dat het Centrumeiland uitpakt als Groenland.'

Team 0-99 creëert ruimte in de wijk om voedsel te verbouwen, zodat bewoners zelf een bijdrage kunnen leveren aan het groen in de buurt. 'Voedselverbouw voor en door bewoners past helemaal in het beeld van een zelfvoorzienende ecowijk', aldus Janneke (Team Groenland). 'Niet dat we mensen tot dergelijke bezigheden willen dwingen. Maar als ze ervoor openstaan, stimuleren we ze graag.' Lachend: 'Er zijn echt leuke manieren om bij te dragen aan de zelfvoorziening van Groenland. Denk maar eens aan een sportschool die de opgewekte energie via de apparaten weer teruglevert aan het net.'

Bebouwing

Als het aan Team Groenland ligt, wordt de bouwstijl van IJburg voortgezet, met rechte straten en af en toe een afwijking voor een verrassender uitkijk. Daktuinen worden gemeengoed. Daar-

bij biedt de bebouwing, naast de gebruiksfunctie voor mensen, ook ruimte aan diersoorten die afhankelijk zijn van een stedelijke omgeving, zoals de huismus, de gierzwaluw en de vleermuis. Een uitkijktoren op de kop van het eiland is een ander streven.

De overige teams zien liever niet alles recht en rationeel. Team Stranddorp pleit voor zelfbouw wijkhuizen die vanuit een punt uitwaaiëren, terwijl team 0-99 het accent legt op verschillende hoogtes in de bouw, waarbij iedere woning uitzicht heeft op water. Jeroen: 'In ons ontwerp krijgt het Centrumeiland niveaoverschillen. Natuurlijk zal niet ieder raam een fantastisch uitzicht hebben, maar minimaal één raam als contactpunt met water? Een uitdaging voor architecten!'

Team 0-99 richt zich nadrukkelijk op woonmogelijkheden voor jong en oud. 'Je moet er niet alleen geboren kunnen worden', aldus Jeroen, 'maar ook kunnen sterven en alle levensfasen daartussenin kunnen doormaken. Dat houdt in

dat starters er hun woning zelf kunnen bouwen, senioren een collectief zorgcomplex kunnen ontwikkelen en ook dat er plek is om dierbare doden te begraven.'

Frank (Team Stranddorp) belicht nog een ander aspect: vooral niet alles bebouwen.

Strand

Aan activiteiten is door alle teams gedacht. Bij team Groenland staan ze vooral in het teken van duurzame ontwikkeling, inclusief bouw van een duurzaamheidscentrum. Bij team Stranddorp is er een accent op watersportactiviteiten, waarbij het surfcentrum niet is vergeten. Bij team 0-99 is ruimte voor bezinning en verbinding een essentiële invalshoek.

Iedereen gaat uit van een goede verbinding met de rest van Amsterdam en een vruchtbare wisselwerking met IJburg 1. Ook voor de kop van het eiland staan alle neuzen dezelfde kant op: daar verrijst het IJburgse strand en is plek voor de strandtent Blijburg. ◀

ADVERTENTIE

Gentleman

HAAR- EN HOOFDHUIDEXPERT (M/V)
KAPSALON VOOR HEREN
HUIDVERZORGING
MASSAGES (M/V)

Levantplein 68

KNSM-eiland

telefoon 020 - 41 975 41

www.gentleman.nl